

KATRĪNA PELDS

LMF ANDRAS KALNIŅAS STIPENDIJAS IEGUVĒJA • 2026

AIOVAS UNIVERSITĀTES (ASV) STUDENTE

PRAKSES VIETA LATVIJĀ: PAULA STRADIŅA KLĪNISKĀ UNIVERSITĀTES SLIMNĪCA

Mani sauc Katrīna Pelds, un es studēju neirozinātni Aiovas Universitātē Amerikas Savienotajās Valstīs. Es esmu pirmsmedicīnas studente un pašlaik strādāju Aiovas Universitātes slimnīcā neiroloģijas un psihiatrijas nodaļās, kur esmu ieguvusi vērtīgu klīnisko pieredzi. Tomēr vēlējos iegūt arī citādu pieredzi un paplašināt savas zināšanas citā medicīnas vidē. Medicīna mani vienmēr ir interesējusi, īpaši psiholoģija un neiroloģija. Ilgu laiku es nezināju, par kādu ārsti vēlos kļūt, bet zināju, ka gribu strādāt medicīnā un palīdzēt cilvēkiem viņu grūtākajos brīžos. Paralēli studijām man vienmēr ir bijusi svarīga arī mana latviešu izcelsme. Kopš bērnības katru vasaru braucu uz Garezeru, un mani vecvecāki bieži stāstīja par Latviju.

Es vienmēr gribēju šeit atbraukt, bet man nekad nebija tādas iespējas. Kad Garezera Vasaras vidusskolas pēdējā gadā uzzināju par Latvijas Medicīnas fonda stipendiju, uzreiz sapratu, ka tā ir lieliska iespēja. Tā apvienoja manu interesi par medicīnu ar iespēju iepazīt valsti, no kuras nāk mana ģimene, un sagatavoties medicīnas studijām. Ir grūti īsi aprakstīt visu, ko piedzīvoju un iemācījos prakses laikā. Man bija iespēja veikt neiroloģiskās apskates, ievietot IV katetrus, ārstu uzraudzībā ievadīt medikamentus, vērot neiroķirurģiskas operācijas un trombektomijas, palīdzēt insulta pacientu rehabilitācijā un kopā ar radiologiem analizēt datortomogrāfijas (CT) attēlus.

Mans galvenais mērķis bija labāk saprast insulta medicīnu un pacientu aprūpi, kā arī redzēt, kā universitātē iegūtās zināšanas tiek izmantotas slimnīcā. Prakses laikā Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas insulta vienībā es varēju piedalīties ikdienas pacientu aprūpē un sekot līdzi visam ārstēšanas procesam. No pacienta pirmās apskates līdz ārstēšanai un atveseļošanai. Lielāko daļu laika pavadīju kopā ar pacientiem. Katru dienu mēs devāmies vizītēs, izvērtējām pacientu stāvokli un pārrunājām ārstēšanas plānu.

Es strādāju arī kopā ar māsām, palīdzot ikdienas pacientu aprūpē. Šī pieredze man parādīja, cik svarīga medicīnā ir rūpība, līdzjūtība un uzmanība pret katru pacientu. Insulta vienībā ļoti svarīgs bija komandas darbs. Ārsti, māsas un citi speciālisti pastāvīgi sadarbojās, apsprieda sarežģītus gadījumus un palīdzēja viens otram pieņemt labākos lēmumus. Katru pirmdien, trešdien un piektdien notika tā sauktā "piecu minūšu" sanāksme, kurā visi neiroloģijas nodaļā strādājošie kopā ar radiologiem apsprieda aktuālos pacientus, pārskatīja izmeklējumu attēlus un dalījās ar svarīgāko informāciju par pacientu aprūpi. Lai gan pašā nodaļā operācijas nenotika, man bija iespēja vērot trombektomijas un citas operācijas, kas palīdzēja labāk saprast neiroloģisko slimību ārstēšanu. Papildus klīniskajai pieredzei es iepazīnos arī ar pētniecību.

Katrīna Pelds stipendijas pasniegšanas dienā.

Katrīna Pelds kopā ar pārējiem LMF stipendiātiem.

Es uzzināju par pētījumiem, kas notiek Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā, lasīju jau publicētus zinātniskos darbus un vairākas reizes palīdzēju paņemt asins paraugus laboratorijas izmeklējumiem. No visiem pacientiem, kurus satiku, visspilgtāk atmiņā palika pacienti ar afāziju. Lai gan bija ļoti skumji redzēt, cik grūti viņiem bija sazināties, mani pārsteidza tas, ka viņi joprojām spēja izrādīt savas emocijas un personību. Šī pieredze man deva vēl lielāku cieņu pret cilvēka smadzeņu sarežģītību un parādīja, cik svarīga medicīnā ir līdzjūtība.

Kopumā šī prakse paplašināja manas zināšanas, vēl vairāk ieinteresēja neiroloģijā un citās medicīnas jomās, kā arī iemācīja, cik svarīgs ir komandas darbs un laba komunikācija pacientu aprūpē. Latvijas medicīnas sistēma mani ļoti patīkami pārsteidza. Jau pirmajā nedēļā es pati ievietoju katetrus. Studentiem šeit uzticas daudz vairāk, un ir daudz iespēju praktiski mācīties. Amerikā es strādāju Aiovas Universitātes slimnīcā EEG un psihiatrijas nodaļās.

“Šī vasara man paliks atmiņā visu mūžu, un iegūtās zināšanas un pieredze noteikti palīdzēs manā turpmākajā ceļā medicīnā.”

Arī tur darbs ir ļoti interesants, bet mana pieredze Latvijā bija pavisam citāda. Latvijā man bija iespēja redzēt un darīt daudz vairāk nekā Amerikā. Visgrūtākais man bija saprast dažus medicīniskos terminus latviešu valodā, jo daudzi no tiem man bija sarežģīti pat angļiski. Par laimi, mani mentori vienmēr bija gatavi visu iztulkot vai paskaidrot, ja kaut ko nesapratu. Kā jauna studente, manas domas par nākotni bieži mainās. Kad sāku studēt neirozinātni, gribēju kļūt par psihiatri. Vēlāk domāju par zinātnisko pētniecību un doktora grādu. Pēc tam vairs nezināju, ko īsti vēlos darīt nākotnē. Prakses laikā mani mentori deva iespēju iepazīt daudzas dažādas medicīnas jomas.

Katrīna Pelds, gatavojoties darbam operāciju blokā.

Es vēroju klīnisko farmaceitu, radiologu, rehabilitācijas speciālistu un EMG ārstu darbu. No visa ko redzēju, mani visvairāk ieinteresēja neiroķirurģija. Nekad nebūtu domājusi, ka man tik ļoti patiks atrasties operāciju zālē un vērot smadzeņu operācijas. Bez šīs prakses man, visticamāk, nekad nebūtu bijusi tāda iespēja. Šī pieredze man palīdzēs arī turpmākajās medicīnas studijās un nākotnes karjerā. Pateicoties Latvijas Medicīnas fondam, es ieguvu pieredzi, ko Amerikā nebūtu varējusi iegūt, un atklāju jaunas intereses, īpaši neiroķirurģijā un radioloģijā. Man vienmēr ir svarīgi saglabāt saikni ar Latviju, un šī prakse to vēl vairāk stiprināja.

Es ceru drīz pieteikties medicīnas studijām, un zinu, ka šī vasaras pieredze man palīdzēs gan studijās, gan nākotnes darbā. Es noteikti ieteiktu šo praksi ikvienam, kuram interesē medicīna. Pat ja šķiet, ka jau zini, ko vēlies darīt nākotnē, šī pieredze var pilnībā mainīt tavu skatījumu. Es ne tikai daudz iemācījos par neiroloģiju, bet arī iepazīnu Latvijas vēsturi, arhitektūru, svētkus un skaisto dabu. Mans padoms nākamajiem stipendijas saņēmējiem ir izmantot katru iespēju un nebaidīties uzdot jautājumus. Sākumā man bija bail traucēt ārstus, bet visi bija ļoti atsaucīgi un labprāt dalījās savās zināšanās. Esmu ļoti priecīga, ka man bija iespēja strādāt tik daudzās nodaļās.

Katrīna Pelds prakses laikā slimnīcā.

Pirms prakses iesaku iemācīties arī savas jomas medicīniskos terminus latviešu valodā. Un, protams, apmeklējiet muzejus, iepazīstiet jaunus cilvēkus un neaizmirstiet paņemt lietus jaku! Šajā vasarā es ieguvu zināšanas un pieredzi, ko nebūtu varējusi iegūt savā ikdienā Amerikā. Es daudz iemācījos par insulta medicīnu, dažādiem ārstēšanas veidiem un pacientu aprūpi. Vēl svarīgāk, es labāk sapratu, ko vēlos darīt nākotnē un kāda ārste vēlos kļūt. Prakse man deva iespēju ne tikai mācīties slimnīcā, bet arī iepazīt Latviju tuvāk. Brīvajā laikā apmeklēju muzejus, apskatīju Vecrīgu un Brīvības pieminekli, kā arī svinēju Jāņus. Šie piedzīvojumi man palīdzēja vēl vairāk novērtēt Latvijas kultūru un vēsturi. Kā trešās paaudzes latviete šī pieredze man bija ļoti īpaša, jo pirmo reizi varēju ilgāku laiku dzīvot Latvijā un justies kā daļai no ikdienas dzīves, nevis tikai tūristam.

Es vēlos no sirds pateikties Latvijas Medicīnas fondam par piešķirto stipendiju un šo lielisko iespēju. Bez jūsu palīdzības man vienkārši nebūtu bijusi iespēja piedzīvot šo pieredzi. Īpašs paldies Aleksam Kalniņam par viņa palīdzību, padomiem un atbalstu jau pirms manas prakses sākuma. Esmu ļoti pateicīga arī ārstam Kristapam Jurjānam, kurš mani uzņēma savā komandā uz visu vasaru, deva man iespēju iegūt tik daudz jaunas pieredzes un vienmēr izturējās pret mani ar laipnību un pacietību. Paldies arī visiem Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas ārstiem, māsām un pārējiem darbiniekiem, kuri mani pieņēma un palīdzēja mācīties. Šī vasara man paliks atmiņā visu mūžu, un iegūtās zināšanas un pieredze noteikti palīdzēs manā turpmākajā ceļā medicīnā.